

LO SOMÀTENT

DIARI REGIONALISTA Y D'AVISOS Y NOTICIAS

AÑO XIII

Reus Dijous 15 de Septiembre de 1898

Nº 3.603

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 4
en provincias trimestre. Ptas. 12
Extranjero y Ultramar. Ptas. 18
Anteas, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en les principals
libreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallorquí, carrer Junquera, 6.
No's retornen los originals encara que no's publica.

Farmacia Serra

Arrabal Santa Anna, 80, prop á la plassa de Catalunya (Teléfono 13)

SECCIÓ DOCTRINAL

Sobre 'l manifest d'en Polavieja

Realment era complert l'extracte que publicà l'*Ul·Brus* del manifest d'en Polavieja. No va més enllà de lo que predican los catalans afiliats als partits centralistes, quan los seus quefes indiscutibles los denan permís pera fer certas declaracions que no comprometen, Descentralisació administrativa y concertos econòmichs es tot lo que 'ns promet lo novell regenerador de la patria. Servey obligatori y exèrcit y marina disposta sempre á entrar en foch, gran respecte á la religió y parin de contar.

Comprendem que no se 'n preocipi gayre en Sagasta y que no li privi gayres horas de dormir. No es ab sopa de verduras com se refan las naturalesas debilitades ni ab manifestos-aixís com se cridará als productors á la vía pública. Espanya te de pensar en la pau y may més en la guerra; en los contractes comercials favorables á nostra exportació y no en las aliansas de que parla encara que molt incidentalment y d' una manera dissimulada en Polavieja.

No hi ha mala intenció en les propostas del manifest; pero de bonas intencions diuen que l' infern, ne està tot empedrat. Al estat de postració á que ha arribat la Espanya, se necessita 'l foch y 'l ferro de que parla 'l general; pero no pera corregir defectes inventats que demà tornarijan á rebrotar no destruïnt lo sistema. Aquest es lo que ha de desapareixer del tot y allavors floriria lo que convé que floreixi altre cop; la agricultura y 'l comerç, la justicia y la influencia dels homes de representació que en quatre dies ofegarien al miserabile caciquisme. No destruirint lo can de tantes inmoraltats, no exterminent lo que ha fet, neixer y creixer la ignorancia y la gaudería, Espanya continuará essent lo presidio suelto del que parlava l' O'Donnell quan no hi havia la quarta part dels peresos y dels dolents que hi ha avuy.

Massa miraments té en Polavieja per tot lo que estabert. Cóm la regenerarà la Hisenda, si ade la Hisenda tenen de viure tants y tants com are hi xuclan? De qué servirian los concertos econòmichs, si las regions tenen de tributar més de lo que poden?

Enemichs de los procediments á Filipinas, los hi hem criticat ènergicament per lo que teníem de cristians y també per no fer coro als que á cada execució capital tenían una nova alegria. Malicia personal no n' hi teníem cap, ni li coneixém la fesomia. Comprendem fins que la cruetat no exclueix tenir un bon modo de pensar en cuestions que no afectin pera res á la guerra, y 'ns prometiam d'ell, que ha tocat de prop los efectes de la inmoraltat engendrada per lo centralisme, que romperia de debò ab tot lo sistema.

No ha estat aixís y 'ns dol. Al seu costat no 'ns hi haguera tingut may; pero li hauríam aplaudit tot d' un cop, la bona intenció y la energia.

Avuy no més li aplaudim la primera, tornant á repetir que de bons intents l' infern n' està empedrat.

Per això no reproduhim lo manifest del general, que ni de prop ni de lluny vigorisarà cap organisme regional, y qualis ideas podrà burlar qualsevol entremaliat dels diferents partits polítics de la restauració.

L' han enganyat, senyor Polavieja. Los que l' han aconsellat no son productors de debò; deuen ser d' aquells que 's guayan més la vida filant y teixint diputats que filant y teixint cotó ó llana. Denhen ser d' aquells que un any endarrera 'ns atacavan á nosaltres i necessitau sequestrar els millors coneguts 's i sollozen que

La que paga més contribució de la província FARMACIA OBETRA TOTA LA NIT

Arrabal Santa Anna, 80, prop á la plassa de Catalunya (Teléfono 13)

perque som autonomistas y d' un bot se'n han anat á la anexió a França si es que no han desitjat que 'ls Estats Units se'n anezionessin.

Ce n'est pas ça, müssiu Polavieja; son uns mals garçons que esbullen totes les trocas y que, navegarán més bé dintre del seu manifest que no navegava en la «Esmeralda» aquell inglés que la tanía plena de robas y de menjar quan se le va vendre á Espanya, robas y menjar que, segons contén malas llenguas, varen volar del yacht sense tenir las alas de cap auzell ni'l telo de as mans de cap ratapinyada.

Una nova intrusió del poder central

En son alany de disponerlo tot y de fer arribar sa total influencia á tots los organismes, lo poder central es terrible y no descansa.

Semblantli pochs los múltiples tentáculs ab que 'l colossal cefalòpodo cinyeix al Estat espanyol, no desprecia la ocasió, essentli propicis tots los moments, fins los més angustiosos pera la patria, pera anar poch á poch estrenyent ab nous llasses á aquest desditzat

ofegant las escassas energías que 'ns quedan, lo móstru centralista sola estrenyi entre sos gegantescos brassos, son cadavre.

Lo Ministre de la Gobernació sense tenir causa que justifiqui sa intrusió y sos tituls pera ferho, ha dictat una Real ordre disponent que 's dongui possessió de las secretarias de les juntas de Amboage á D. Nicolau Carreras, quan segons los estatuts perque 's regeix y té que regir la fundació de Ramon Pla, la Junta del Ferrol té facultat amplia, omnívora y exclusiva pera nombrar y separar lliurement al Secretari.

Estém conformes ab lo següent que diu nostre collega local *El Noroeste*:

«Semblant inmiscisió del señor Ministro, no dich que sorprengui per lo estrany é inusitat, puig que á Espanya tot es possible y factible, cerrent y dolent; pero es d' admirar, ja que no d' agrahir, que en moments tan solemnes de tants perills, desastres y complicacions pera la patria, tingui temps, espay y humor lo Sr. Capdepón pera cuidarse del aproveitament d' un destinet de cinch mil rals que 's guisa en la casa particular de la Junta de Amboage.»

Ja venhen los pobles lo que poden esperar d' un organisme que de tot vol disposar y á tots costats porta sa mortífera acció, que aglomerant la vida en un sol centre y agolpant la sanch en una sola viscera, exposa 'l cos social á més sense compte.

La política tal com avuy s' extén á Espanya, tot ho empetiteix gòm es possible sustraufers á sos pernicioños efectes? Espanya fou gran, mentres lo poder central no ho acaparà tot. La epopeya de la Independencia pogué efectuarse per la autonomía de que disfrutavan las regions. Si allavors, com avuy, lo poder central ho ordenés tot, Espanya hauria sigut fàcil presa del francés, caygués en aquella ocasió com ha caygit en aquells temps.

Urgeix vida nova y purificarlo tot. Sols aixís podrà reconstituirse Espanya.

(De la *Revista Gallega de la Coruña*.)

Una proposició

Lo Círcol Mercantil de Madrid ha acordat que 'l diputat D. Constantí Rodríguez apoyi una proposició de

estan las situacions per crisis y si al general Cassola se li aixeca una estatus, què no s'farà al Cassola bis que sortirà campió de la causa?

Per lo tant, les Academias militars, no s'tancaran.

Segon. Supressió dels ministeris d' Ultramar y de Marina.—Y de què farà mànegas tanta gent del encasillat? Tal vegada se suprimiran aqueixos ministeris si hi hagués manera d'enquibir tots sos dependents en lo pressupost d'un altre, y llavors la supressió fora ademés falsa, inútil. Passém á l'altra clàusula.

Tercer. Reducció en los seus que perteneixen los funcionaris civils.—Hauríam de saber quins, perque alguns n'hi ha què no son reduïbles, pero, si algun se'n redueix, serien aquets per alló de que les economies se fan sempre ab el chocolate del loro. Y encara podrà succeir que després d'haver fet aquesta economia s'vegés que's pot aumentar en alguna plassa més lo número de funcionaris importants. Alló de quan suprimiren las bandes de músicoa dels regiments; fou à poca diferència pel temps que en Lopez Dominguez se posà'l tercer entorxat.

Cuart. Declarar en situació del reemplàs el 50 per 100 de queves y oficials del exèrcit.—Aquest forà 'l pago als héroes de la patria després que venen de sacrificarse per ella?

Y quint. Destinar un milió de pessetes per atendre a las necessitats de las tropas repatriadas.—No hi trobem res que dir, sinó es una petita, casi insignificant observació. La proposició del cas present logrará lo que tantes y tantas altres: que'l ministre correspondiente digui que's tindrà en compte; y com que es molt justa, pel nostre entendre al menys, dormirà'l son dels justos. Y si no fos això, podrà succeir que fos desesimada desde'l primer moment. Pero, si això no fos tampoch, podrà darse'l cas de que's discutís, y de totes las proposicions s'admetés la última, ó sia repartir un milió en atendre als repatriats. Algú podrà pensar que's milions aquí s'gastan inútilment sempre y no en fins útils y caritatius; pero si ho pensa què hi podém fer nosaltres?

La proposició, fent pràcticas sas quatre primeras parts, resulta de ventatjas indiscutibles, perque forà un estalvi més que respectable. Pero rebutjadas las cuatro primeras, la última clàusula reduix la proposició á un gasto d'una milionada, sense cap compensació en ingressos ni en estalvis.

Per això hem dit avans que la proposició, essent lloch de resulter beneficiosa, es gravosa al Estat. ¡Qui-

Quan surt una cosa ab sentit comù no resulta pràctica; quan surt bona es impossible. Tot perque en aquest país no hi forsas vivas y las que hi ha son negativas y contràproduents. Sempre ho hem vist així. Fa falta la forsa d'un element nou ó una vida nova.

X.

Lo discurs del senyor Canyellas

Los fils elèctrics nos adelantaren algunas de las veritats que en lo palau del Congrés deixá sentir lo Diputat per aquesta Circumscripció.

Lo correu d'ahir nos porta un exemplar del «Diari de Sessions», que conté'l discurs, lo qual avuy tenim á be'l reproduuir.

Heus aquí com s'expressá'l senyor Cañellas:

«He demanat la paraula pera tenir la honra de dirigir algunas preguntas al Gobern de S. M.

Molts dels Diputats que aquí se sentan saben, perque ja vaig sent vell en aquesta casa, que jo voto sempre, en las cuestions políticas, al costat de mon ilustre quefe lo senyor Sagasta; pero que en las cuestions económicas he recabat sempre ma libertat d'accio. Tal vegada avuy mas paraulas puguen tenir cert sabor de censura. Si així fós, jo no tinc intenció de censurar á ningú dels senyors Diputats aquí presents ni als ausents. La censura vindrà perque existeix en lo fondo, en la essència de las cosas, no per ma intenció. Pero jo no diré més que una veritat, que está en la conciencia del país, si dich que en las dos primeras sessions hauria sigut una gran ventatja aixecar la sessió en senyal de dol nacional. Tinc que afegir que pera tots es un fet ja legal y forsós la pau; no podém, en modo ni en cap manera susturens á ella. La pau, repeteixo, es ja un fet legal y forsós. Aixó sentat, jo m'atreveixo á preguntar al Gobern de S. M., al Gobern de mon partit, al Gobern liberal, iestà disposat lo Gobern de Sa Majestat, donat que la pau es un fet, á no cobrar los recàrrechs de guerra? Aquí s'ha parlat de tot y de tots; aquí s'ha parlat del exèrcit y de la marina, del Gobern, dels senyors Ministres, de las oposicions, de

la majoria; pero ningú s'ha recordat del pobre país contribuyent, ningú s'ha recordat del pobre contribuyent que paga y sufreix.

A Espanya se pagan en temps normals trenta y tantas contribucions y «gabelas» al Estat y 51 impostos als Ajuntaments, y en època de guerra hem estableit recàrrechs sobre las contribucions é impostos. Lo país contribuyent, lo pobre contribuyent, no pot ja soportar las contribucions dels temps normals; no li bastan las rentas pera pagarlas, y si vol pagarlas religiosament ha d'entregar una part del capital. ¿Està donchs, lo Gobern disposat á suprimir los recàrrechs de guerra, ó no cobrar los recàrrechs de guerra?

Segona pregunta. ¿Està disposat lo Gobern de S. M. donat que la pau es un fet forsol y legal á tancar las Academias militars, com demana lo Círcul Mercantil de Madrid y á suprimir, per inútils, avuy mateix, desde ara, per decret, los Ministeris d' Ultramar y de Marina?

Tercera pregunta. ¿Està disposat lo Gobern de S. M. en lo cas de que cregui que, avuy per avuy no pot prescindir dels recàrrechs de guerra, á fer que totes las classes socials, absolutament totes, contribuixin en la mateixa proporció? Es á dir, en lo cas en que deguin substituir los recàrrechs, gestá disposat lo Gobern de S. M. á que's rentistas, los possedidors de paper, los accionistas del Banc d'Espanya que cobran crescutes dividendos, paguin també aqueixos recàrrechs?

Perque jo, Srs. Diputats, he sentit lo que ha dit lo Sr. Ministro d' Hisenda en l'altra Cambra, y, francament, no puch explicarme que'l Gobern estigui conforme ab lo manifestat per lo senyor López Puigcerver. Lo Sr. Ministro d' Hisenda entent que devém pagar religiosament á tots los acreedors, que la Nació espanyola ha de pagar religiosamente totes sas obligacions, fundantse pera això en que si no paguessim jo no sé lo que succeiria, jó no sé lo que farian las Nacions extrangeras; pero ell creu que sobrevindria gravíssim y trascendental conflicte. (Lo Sr. President toca la campana.)

Vaig á terminar, Sr. President. Y jo á aquest no li dich més que una cosa: havem pagat religiosamente totes nostres obligacions, hem fet un sacrifici immens donant'l últim pes y'l últim home, hem fet un sacrifici que han admirat las Nacions extrangeras, y que ha passat, Srs. Diputats, millor dit, iqué hauria passat si no haguessim pagat? ¿Nos hauria anat pitjor que ara? Jo entench que no, perque Europa nos ha deixat completament abandonats en la lluya que hem sostingut ab los Estats Units, y nos ha deixat completamente abandons apesar de que nos assistia la raho.»

CRÓNICA

OBSERVACIONS METEOROLÒGICAS

del dia 14 de Setembre de 1898

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d'obser-vacio	BARÒMETRE aneroide	GRAU d' hu-mitat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER. par-ticular
9 m. 3 t.	756 757	87 88	—	47	Bas Nuvol	

HORAS d'obser-vacio	TEMPERATURAS			VENTS		NUVOLS
	Maxima	Minim.	Term. tipo	direccio	classe	can
9 m. 3 t.	Sol. 39 Sombra 30	18 27	22 27	S.	Cumul Cun Nin	03 06

En una de las fincas de nostre terme municipal y partida Hospitalers, afrontant ab lo camí del Pont de Calderons, de propietat de nostre amich lo Dr. D. Anton Bages Torroja s'ha comensat, en la present setmana, á empeltar una de las vinyes de ceps americanos ab vergas d'una de las classes de nostre país.

Lo sistema d'empeltar en aquesta estació del any ó sia la tardor, es nou en nostra comarca puig l'hàbit de practicar dita operació á la primavera està estableert de temps inmemorial. Dit sistema, està extés en lo Priorat ó antigua baronia d'Entenza y de la capital natural de dita comarca ó sia Cornudella, procedeix lo pagés ó capatàs encarregat dels empelts que ha adoptat es á la catalana en los ceps robustos y á la ingleza los que no estan tan desenrotllats.

L'ensaig que en sas vinyas fa lo Dr. Bages està garantit per los bons resultats que està donant en la referida comarca y principalment en lo terme de Cornudella ahont hi ha infinitat de vinyas repoblades moltes d'elles per lo indicat capatàs qui té per lo tant fe en las operacions que practica, assegurant que's empelts fets en aquest temps ó sia á la dormida, tenen

la ventatja de que 'la cepa brotan ab molt més vigor y fructifican en la mateixa brotada, tenint no obstant la precaució de descolgar lo cep oportuna y convenientment al temps de la brotada puig durant tot l'hivern quedan cuberts de terra los ceps empeltats.

Desitjém de totes veras que 'ls ensaigs ó innovacions del Dr. Bages practicats en les vinyes de nostra comarca donin los resultats que son d'esperar puig de tots modos son experiments que sempre son útils en l'agricultura.

A causa de no haverse reunit prou número de seyors regidors ahir l'Excm. Ajuntament no va poguer celebrar sessió de primera convocatoria.

Avuy tindrà lloch l'escrutini general de las eleccions de diputats provincials en los caps de districte, quin acte presidirán los magistrats de la Audiencia de Tarragona, en la forma següent:

Lo Sr. Lluch, á Reus; lo Sr. Soler y Catalá, á Falset; lo Sr. Jalón, á Tortosa, y'l Sr. Carril, á Valls.

Merienda de caciques.—Ab aquest títul publica l'*«Heraldo de Madrid»*, corresponent al dia 8 del actual las següents sabrosíssimas retiñas:

«La província de Pontevedra—diu l'*«Heraldo»*—era un paràdis polítich. Allí tot passava com una seda. Los electors no ténien necessitat de votar. Patriarcalment, quan manavan los conservadors, «sortían» los diputats liberals «correspondents», quan manaven los liberals, «sortien» los «correspondents» conservadors, y tot això sense que hi hagués precisió de canvi en lo maese Pere del retaule.

Lo Sr. Riestra estirava de la corda ab los uns y ab altres. En temps de Cánovas deyá:—Are veurán vestés la gran figura de D. Joseph Elduayen. En temps de Sagasta:—Are veurán vestés la gran figura de don Eugeni Montero Ríos. —Y dins de poch se disposava a dir:—Are veurán vestés la gran figura de D. Raymond Villaverde.

Pero, per lo vist, lo joch hâ quebrat. Lo director del Institut Geogràfic D. Bernat Sagesta, fill de don Pere Sagasta y nebó de D. Práxedes Sagasta, y diputat per Caldas de Reis, ha pretingut fer «cranzo apart» y allí ha sigut Troya.

La pacífica província ha entrat en un moviment inaudit; y tot lo régimen patriarcal se l'ha emportat lo mateix dimoni.

Véguis lo telégrama que ahir rebérem:

Villagarcía 7.—Imponent manifestació en honor del Sr. Selgado, representant dels Srs. Sagasta.

Cuaranta comissionats de diversos Municipis han assistit, protestant contra las ilegalitats cometudes a Pontevedra.

Lo País excitadissim, criden contra Riestra y Montero Ríos.

Se temen desordres lo próxim diumenge. S'han donat viscas á Galicia lliure.

Procedent de la Cort arribá ans d'ahir á la veïna capital la comissió que fa més d'una setmana sortí per gestionar la solució de la cuestió pendent entre el Consell de Comers y la Arrendataria de Consums.

Tarragona ignora, perare, lo resultat obtingut per dita comissió, pero espera que'l senyor Alcalde en la sessió que ahir havia de celebrar l'Ajuntament donerà amplis detalls de son viatje.

Lo dilluns los telégramas de las Vissayas deyan que els poches barcos que tenim allí havian tirat á fons als tagalos que anavan per sublevarlos. No se'n havia salvat ni un; tots, llanxes ó no llanxes, ab cent tagalos ó ab dos tagalos y mitjá dins, tots havian anat el fons del mar.

Pero... ditzosos peros; sempre venen á fer mosa... minys lo dimar arriba un altre telégrama d'allí baix mateix, que diu que 'ls canoneros quedan repartidos convenientemente al Norte de las Vissayas y que en breve saldrán para continuar la persecución.

Adiós mi dinero! No havíam quedat en que eran al fons del mar, y que si 'ls volíam perseguir ho teníam de fer ab un ictíneo!

Dintre de poch, serán declarades Monument nacionals, á petició de la Real Academia de San Fernando, y gracies á gestions d'algún temps hâ portadas á cap per algunos elements amants de nostres glòries artísticas, las tres iglesias romàniques de Santa Maria, Sant Pere y Sant Miquel, de Tarrasa, qual'escencial valua històrica es coneuguda de tothom.

També sembla que està pera gestionar igual declaració de monument nacionals a favor de l'iglesia y claustre del monestir de Sant Benet de Bages, cás de poderse vencer certas dificultats purament burocràticas que impossibilitan, en la actualitat, fer res de profit en benefici d'aquella per molts conceptes interessants.

construcció del segle X, una de les més notables joyes del romanisme català que, per miracle, queda en peu.

D'un estat que publica «La Revista de Sabadell», resulta que l'preu del gas en varis poblacions de la província de Barcelona ab l'impost tranzitori y l'recàrrec, se paga a Badalona à 37'50 céntims de pesseta. à Terrassa à 30 céntims, à Mataró à 33, à Vilanova y Geltrú à 35, à Arenys de Mar à 35 y à Sabadell à 43'60 céntims, resultant que en les últimes de les ciutades poblacions dit fluit es més car que en cap altra de Catalunya, per q' un motiu los consumidors han dirigit una petició al propietari de la empresa del gas d'aquella ciutat pera que s'suministri dit fluit al preu net de 0'25 pessetas, sense comptar l'impost del Govern ni l'recàrrec tranzitori, aquest últim eritat a desapareixer dintre de poch.

La farsa d'eleccions representada l'últim diumenge tingué sols una nota d'interès: las del districte de Bilbao.

Se presentava ellí un candidat d'empetes, l'leader del nacionalisme basc, lo jove y fogós polítich en Sabí d'Arana y Goiri, y damunt d'ell s'hi tiraren com a llops famelichs tots los representants del caciquisme. Coligats anaven à la lluita l's politichs de tots colors, y contra tots alsà la bandera de les llibertats bascas En Arana, tenint la satisfacció de véurela triomfent pera poder demà ferla onejar desde la Diputació viscaína.

Entre l's elements que à las provincias basques viuen del deshonrós ofici de la política ha cayut com una bomba aquesta victoria y no saben à qui recurs agafarse pera anular aquella elecció. A Madrid també ha conmogut fondament un resultat del que tantas ensenyances n'haurien de traure. Y cal que se'n adonquin; que l's pobles que han mantingut viva la seva personalitat característica y que tenen fé en son demà, diuhen ja prou de tant centralisme xuclador y tanta política sense moral; las societats polítichs màjors d'edat no'n volen de tutors que l's hi envihin de terras estranyes, volen disposar dels seus destins ab tota llibertat y sense sentir damunt la espalla la grazia d'ominosas dependencias.

Això es lo que han volgut demostrar ab los seus votos los electors de Bilbao, fent prova d'un civisme que devém aplaudir tots los que ns interessem per la causa santa de las nacionalitats dominadas. A n'ells va nostra felicitació, y va també al valent campió que l's guia!

Lo plasso pera la redempció à metàlich del servay militar acaba lo dia 30 del corrent mes, y transcorregut que sia lo terme, no podrà cap minyo redimirse, tenint que incorporarse à filas necessariament.

Desde Febrer à Septembre de 1897 moriren en la illa de Cuba los següents individuos de tropa naturals d'aquesta província:

Anton Salas Hipoca, de Vimbodí; Joseph Salvador Messeguer, de Reus; Agustí Roque Fiol, de Tortosa; Agustí Primo Domenech, de Tarragona, y Baltasar Palveri Petri, de Reus.

Lo recaudat abir per concepte de Consums puja à 883'31 pessetas.

ESCORIAS THOMAS.—Vègis l'anunci de la quarta plana, Diriçir-se á casa Gambús, carrer de Villá Bou) 12.

SECCIÓN OFICIAL

Registre civil
del dia 13 de Septembre 1898

Naixements

Natalia Hornosa Gispert, de Rossendo y María. Maria Ganset Oiva, de Nicolau y Rosa.—Magdalena Muñoz Vergés de Francisco de P. Rosa.

Matrimonios

Detencions

Francisco Grifoll Torrá, 70 anys, S. Benet 26.—Anton Porta Casanovas, 74 anys, Pujol 22.—Joseph Vila Canut, 74 anys, S. Tomás 8.—Gertrudis Pujals Oriol, 80 anys, Misericordia 20.—Pau Català Girona, 80 anys, Closa de Torroja 6.

SECCIÓN RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant Nicomedes.
Sant de demà.—Sant Rogeli.

SECCIÓN COMERCIAL

J. Marsans Roi

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona à las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	58'50	Filipinas	ab 100
Exterior	66'37	Aduanas	88'50
Amortisable	68'80	Cubas 1886	70'
Frances	24'60	Cubas 1890	53'75
Norts		Obs. 6'00 Fransa	76'75
Exterior París	42'15	Obs. 3'00	39'50

GIROS

París	62'25	Londres	41'
-------	-------	---------	-----

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y Paris.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los països.

Nota.—Se reben adhesions al conveni judicial del ferrocarril de Tarragona à Barcelona y Fransa, sense cap comissió, y se satisfán los cupons de Janer y Abril de dita Companyia.

BOLSI DE REUS

Cotisacions realitzades en lo dia d'ahir à Barcelona facilitades per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	58'55	Cubas del 86	69'87
Exterior	67'40	Cubas del 90	53'87
Colonial		Aduanas	88'50
Norts		Oblg. 5 p. Almansa	78'
Frances	24'60	Id. 3 p. Fransa	39'62
Filipinas			

PARÍS

Exterior	41'95	Norts	
Paris	62'25	Londres	41'

Se reben ordres pera operacions de Bolsa. Compra y venda de tota classe de valors cotizables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d'or de tota los països.

Nota.—Aquesta casa s'encarrega de la adhesió de las obligaciones al conveni de la Companyia de Tarragona à Barcelona y Fransa, anticipant lo pago dels cupons vensuts ab arreglo als tipos proposats en dit conveni.

Cambis corrents en lo dia d'ahir en aquesta piazza facilitats per los corredors de comers D. Joan Vallés Sureda, D. Joan Lauradó Prats, don Joan Vallés Valduví y D. Francisco Prius Demestre.

Londres à 90 días fetxa.
» à 8 » vista.
Paris à 8 »
Marsella à 8 »

VALORS LOCALES DINER PAPER. OPER.

ACCIONS	010	010	010
Gas Reusense	750		
Industrial Harinera	500		
Banch de Reus	475		
Manufacturera de Algodón	400		
C. Reusense de Tramvias, privilegiadas al 5 per cent.	150		

Moviment del port de Tarragona

Entrades del dia 13
De Torrevieja en 7 ds. l. «Barcelones», de 42 tones, ab sal, consignat à don Joan Mallol.

De Port-Vendres en 4 ds. pail. francés «Alphonse et Marie», de 63 ts., ab bocoyes buyts, consignat à don Anton Mariné.

Despatxades

Pera Christiania y esc. v. noruech «Glanwern», ab efectes.

Barcos à la carga

Pera Gothenburg, Copenhague, Stokolmo, Christiania, Bergen, Maimó, Helsighour, Norrköping, Gefle, Sundswall, Stettin, Danzig Koeninsberg Libau, Riga, y demés ports de Suecia, Noruega, Dinamarca, Alemania y Russia, estarà à la carga del 19 al 20 de Septembre lo vapor Adolph Meyer, que despatxan los senyors Boada Germans.

Pera Aalifax, Quebec y Montreal estarà à la carga lo 30 del corrent lo vapor Bellona, consignataris senyors Mac-Andrews y C.ª

ANUNCIS PARTICULARS

¿Qué es hernia?

La hernia, terme facultatiu que significa lo que vulgarment s'anomena quebradura, quebrancia, relaxació, (Trencat), es la separació dels teixits que forman la paret del ventre, per quina obertura surten los intestins.

¿Com se coneix?

Per la excrencia, (bulto), mes ó menys tou ó mes ó menys gros que apareix estret y desapareix las més de las vegades tirantse al llit.

¿Quinas son sàs consecuencias?

La persona que sufreix aquesta dolència orgànica, que apareix moltes vegades insensiblement y per relaxació natural dels teixits, ó be à consecuència d'un esforç voluntari ó involuntari, com es lo tossir ó estornudar, està exposat continuament à una mort terrible; peraixò basta una mala digestió, ó una petita inflamació à la vora de l'anella ó obertura que deix passar l'intestí, pera efectuarse la estrangulació del mateix.

Consecuència de lo dit es lo creure que qualsevol armatost mentres tingui l'nom de braguer ja es suficient per aliviar sa dolència, quan no es així, sino que es precis que l'braguer sia aplicat en cada cas, per personas coneixedoras de son mecanisme, y no per mans inexperitas, que colocan braguers al atzar, com si operació tan delicada fos la cosa més senzilla.

Braguerets de cauchou, ab ressort pera la prompta curació dels tendres infants.

Tirants Omoplàtichs pera evitar lo carregament d'espaldillas.

Faixas hipogàstricas pera corregir la obesitat, dilatacio y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurgià especialista en lo tractament de las hernias ab llargs anys de pràctica en la casa de D. Joseph Clauselles de Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

Ferrocarril econòmic de Reus à Salou

Servay de trens que regirà desde l'dia primer de setembre de 1898.

Sortidas de Reus

Matí: 4'10, 5'45, 9'06.
Tarde: 12'35, 2'32, 4'02, 5'30, 6'59.

Sortidas de Salou

Matí: 4'56, 7'21, 10'49.
Tarde: 1'45, 3'19, 4'47, 6'19.
Nit: 7'49.

Servay de trens combinats que regirà en lo tramvia à vapor desde la estació del ferrocarril fins devant del carrer Closa de Mestres desde l'dia primer de setembre.

Sortidas de la Estació

Matí: 5'25, 7'50, 11'20.
Tarde: 2'00, 3'45, 5'13, 6'45.

Sortidas del carrer Closa de Mestres

Matí: 5'40, 8'45.
Tarde: 12'30, 2'15, 3'56, 5'25, 6'55, 6'55, 7'44.

Las horas se regirán per lo meridià de Madrid.

Reus 27 d'Agost de 1898.

TELEGRAMAS

Madrid 14.

Lo senyor Sagasta portarà avuy à Palau lo Decret suspenguent las sessions. Se creu serà llegít aquesta tarda, à primera hora en lo Senat y després en lo Congrés.

La «Gaceta» publica avuy lo Decret reformant la ensenyansa. Es algo distint de lo que s'havia anunciat.

A Milán ha sigut detingut un anarquista anomenat Siles, lo qual donà orits de morir l'Reyl

«La Correspondencia» diu que no's declararà avuy acabada la legislatura, si no que se suspendràs sols sessions, per si després hi ha necessitat d'obrir-les.

Diuhen de Nova York que segons un despaig de Santiago de Cuba, Máximo Gómez ha dimitit son càrrec, essentli acceptada la dimissió.

Se creu que Máximo Gómez no intervindrà mes en los assumptos de Cuba.

Segons la policia ingleesa, lo complot contra la emperatriu d'Austria, se fraguó à Londres. Un parent de Lucchini, fou comissionat pera matar à la

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS:

De Reus à Barcelona
5'04 m. correu (per Villanova y Villafranca) 1.ª, 2.ª y 3.^a
8'56 m. exprés, primera y segona dimars, dijous y dissaptes, (per Vilanova).
12'11 t. mercancías, segona y tercera.
1'51 t. correu (per Vilanova).

De Barcelona à Reus.

5'25 m. (per Villafranca).

9'46 m. (per Vilanova).

1'58 t. per id.

7'39 t. exprés (dimars, dijous y dissaptes).

De Reus à Mora.

9'33 m. — 1'04 t. — 3'40 t. — 7'19 t. y 9'57 nit.

De Mora à Reus.

4'21 m. — 8'00 m. — 12'08 t. — 6'04 t. — 7'36 n.

De Reus à Tarragona

8'30 m. — 9'47 m. — 2 t. — 7'04 t. — 7'04 t.

De Tarragona à Reus

7'30 m. — 12'25 t. — 4'30 t. — 8'20 n.

De Reus à Lleida

8'40 m. — 5'23 t.

De Lleida à Reus

5'50 m. — 3'50 t.

De Reus à Vimbodí

1'28 t. cotxes de 2.ª y 3.^a

De Vimbodí à Reus

9'53 m. cotxes de 2.ª y 3.^a

De Tarragona à Valencia

9'30 m. y 11'30 n.

De Valencia à Tarragona

11' m. y 6'30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

HORAS D' ARIBADA Y SORTIDAS DE CORREOS

ARRIBADAS

De Tarragona,

De Barcelona (per Tarragona)

8'30 m.

8'30 m.

De id. directe 10'30 t.

De id. id. 7'30 t.

De id. ab la correspondencia extranjera 7'30 t.

(per Picamixons y descendiente de Lleida) 7'30 t.

De Madrid y Zaragoza 9'30 t.

De Lleida y Huesca 7'30 t.

NOTA: Los correos para Filipinas sortirán de Barcelona lo 7 y 21 de Noviembre y 16 y 19 de Diciembre del corrent any. Los de Cuba surten d'aquesta Administració lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenir-se present que tots los vapors que conduheixen tropes de refors a Cuba, portant també correos.

SORTIDAS

Pera Barcelona à las 5'00 m. més tardor 10'30 s'han

Pera id. à las 2'00 t. més tardor 10'30 s'han

Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicenç 5 m.

Pera id. id. (per idem) à las 2'00 t.

Pera Tarragona, directe à las 7'00 n.

Pera Lleida, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrasa y

s'asfínes á las 8'00 m.

Pera Madrid, Saragossa, Teruel, províncies vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura à les

4'00 t.

Los pobles servits per peatens á las 9'00 m.

NOTA: A la correspondencia dirigida a Teruel, Andalucía y Extremadura, que s'deposita en los busos

després de la sortida del correu de Madrid, se li dona

sortida a les 7 de la nit per Tarragona.

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS ESCORIAS THOMAS

COM ADOB FOSEATAT

100% de fosa

GARANTIZADAS PURAS

SOLUBLES AL CITRAT

SALES DE STASSFURT

COM ADOB POTASSICH

100% de potassa

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA,
SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC.

EN LAS FORMAS DE

SULET DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC.

Lo més econòmic, lo més eficàs, lo més durader!

balx garantia del Sindicat de ventas de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIÓ GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/10 AZOE Y D'EFFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l'empleo

A D. OTTO MEDEM. VALENCIA

ZALUDUNA PARTRICIA

QUE es fermiss

que es conixys

que es conixys

SECCIO RELIGIOSA

que es conixys